

Ο Adam Smith και το απόλυτο πλεονέκτημα του εμπορίου.

Αν μια χώρα I χρειάζεται 10 μονάδες εργασίας για να κατασκευάσει μια μονάδα ενός αγαθού A αλλά μια χώρα II χρειάζεται 20 μονάδες εργασίας και αν η χώρα I χρειάζεται 20 μονάδες εργασίας για να κατασκευάσει 1 μονάδα ενός αγαθού B αλλά η χώρα II μόνο 10 μονάδες εργασίας, τότε και οι δυο χώρες μπορούν να κερδίσουν από το εμπόριο.

Αν οι δυο χώρες ανταλλάσσουν τα 2 αγαθά με κάποια αναλογία 1 προς 1 έτσι ώστε μια μονάδα του αγαθού A να ανταλλάσσεται με μία μονάδα του αγαθού B, η χώρα I θα μπορούσε να αποκτήσει 1 μονάδα του αγαθού B θυσιάζοντας μόνο 10 μονάδες εργασίας, ενώ θα 'πρεπε να δεσμεύσει 20 μονάδες εργασίας αν παρήγε το αγαθό από μόνη της. Επίσης η χώρα II θα 'πρεπε να θυσιάσει μόνο 10 μονάδες εργασίας για ν' αποκτήσει 1 μονάδα του

αγαθού A, ενώ θα 'πρεπε να δεσμεύσει 20 μονάδες εργασίας αν το παρήγε η ίδια. Η συνέπεια αυτού του γεγονότος είναι ότι και οι δυο χώρες θα μπορούσε να έχουν περισσότερες ποσότητες από τα δυο αγαθά, με μια δοσμένη προσπάθεια, μέσω του εμπορίου.

Ο David Ricardo και η θεωρία του συγκριτικού πλεονεκτήματος.

Ο Ricardo δεν αντιτάχθηκε στην ανάλυση του Smith. Είναι προφανές ότι αν μια χώρα διαθέτει απόλυτο πλεονέκτημα έναντι μιας άλλης χώρας σ' έναν κλάδο παραγωγής και η άλλη χώρα διαθέτει απόλυτο πλεονέκτημα έναντι της πρώτης σ' ένα δεύτερο κλάδο παραγωγής, τότε και οι δυο χώρες μπορούν να κερδίσουν με το εμπόριο. Ένας μεγάλος όγκος εμπορίου, ίσως ο μεγαλύτερος, βασίζεται στις διαφορές αυτές.

Τι γίνεται όμως αν μια χώρα είναι πιο παραγωγική από μια άλλη σ' όλους τους κλάδους παραγωγής; Αν η χώρα I μπορεί να παράγει όλα τα αγαθά με λιγότερο κόστος εργασίας από ό,τι η χώρα II, τότε στην περίπτωση αυτή το εμπόριο συνεχίζει να είναι ωφέλιμο για τις δυο χώρες; Η απάντηση του Ricardo ήταν ναι. Στο βαθμό που η χώρα II δεν είναι εξίσου λιγότερο παραγωγική σ' όλους τους παραγωγικούς κλάδους και οι δυο χώρες θα ωφεληθούν απ' το εμπόριο.

Ο Ricardo χρησιμοποίησε σαν παράδειγμα στην απόδειξή του την Αγγλία και την Πορτογαλία που παρήγαν κρασί και ύφασμα. Επειδή ήταν ευγενικός Άγγλος και ζούσε σε μια περίοδο όπου κανένας δεν είχε ακούσει για “υπανάπτυκτες χώρες”, ο Ricardo υπέθεσε ότι η Πορτογαλία ήταν η πιο παραγωγική στην παραγωγή και του υφάσματος και του κρασιού. Ο πίνακας 1.1. δείχνει πώς ο Ricardo συνόψισε τις συνθήκες κόστους στις δυο χώρες.

Πίνακας 1.1

Συγκρίσεις κόστους

Εργασιακό κόστος παραγωγής (σε ώρες)

1 μονάδα κρασιού

1 μονάδα υφάσματος

Πορτογαλία

80

90

Αγγλία

120

100

Σύμφωνα με το μοντέλο αυτό η Πορτογαλία διαθέτει απόλυτο πλεονέκτημα στην παραγωγή κρασιού καθώς επίσης στην παραγωγή υφάσματος, επειδή το εργασιακό κόστος της παραγωγής για κάθε μονάδα των δυο εμπορευμάτων είναι μικρότερο στην Πορτογαλία παρά στην Αγγλία.

Για να δείξουμε ότι το εμπόριο μεταξύ Αγγλίας και Πορτογαλίας θα οδηγήσει, ακόμη και στην περίπτωση αυτή, σε κέρδη και για τις δυο χώρες είναι χρήσιμο να εισάγουμε την έννοια του κόστους ευκαιρίας. Το κόστος ευκαιρίας για ένα αγαθό X είναι η ποσότητα άλλων αγαθών που πρέπει να εγκαταλειφθεί για να παραχθεί μια (επιπλέον) μονάδα του X. Ο πίνακας 1.2 δίνει τα κόστη ευκαιρίας για την παραγωγή κρασιού και υφάσματος στην Πορτογαλία και Αγγλία. Τα κόστη αυτά έχουν συγκροτηθεί με βάση τις πληροφορίες του πίνακα 1.1.

Πίνακας 1.2

Κόστη ευκαιρίας

Κόστη ευκαιρίας για

κρασί

ύφασμα

Πορτογαλία

$$80/90=8/9$$

$$90/80=9/8$$

Αγγλία

$$120/100=12/10$$

$$100/120=10/12$$

Μια χώρα έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στην παραγωγή ενός αγαθού, αν το κόστος ευκαιρίας για την παραγωγή του αγαθού είναι χαμηλότερο στη χώρα αυτή παρά στην άλλη. Ο πίνακας 1.2 δείχνει ότι η Πορτογαλία έχει το χαμηλότερο κόστος ευκαιρίας από τις δυο χώρες στην παραγωγή κρασιού, ενώ η Αγγλία έχει το χαμηλότερο κόστος ευκαιρίας στην παραγωγή υφάσματος. Έτσι η Πορτογαλία έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στην παραγωγή κρασιού και η Αγγλία έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στην παραγωγή υφάσματος.

Θα πρέπει να αποσαφηνίσουμε περισσότερο το νόημα του όρου “συγκριτικό πλεονέκτημα”. Για να μιλήσουμε για συγκριτικό πλεονέκτημα πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστο δυο χώρες και δυο αγαθά. Συγκρίνουμε τα κόστη ευκαιρίας της παραγωγής κάθε αγαθού στις δυο χώρες. Στο βαθμό που τα κόστη ευκαιρίας των δυο χωρών για ένα αγαθό διαφέρουν, η μια χώρα έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στην παραγωγή ενός απ’ τα δυο αγαθά, ενώ η άλλη χώρα έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στην παραγωγή του ενός αγαθού. Σ’ αυτή την περίπτωση και οι δυο χώρες θα κερδίσουν από το εμπόριο, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι μια από τις χώρες μπορεί να έχει απόλυτο πλεονέκτημα και στου δυο κλάδους παραγωγής.

[Κ. Βαϊτσος, Α. Μητσός, *Διεθνής Οικονομική – Κείμενα ανάλυσης και πολιτικής*, εκδ. Σύγχρονα Θέματα, 1982, σ. 20-22]

Τα προηγούμενα περίπου 30 χρόνια, η Ελλάδα βασίστηκε οικονομικά και πολιτικά, στις διεθνείς σχέσεις της, κυρίως, με 30 περίπου, συγκεκριμένες χώρες. Οι χώρες αυτές συνολικά αθροίζουν περίπου, 459 εκατομμύρια πληθυσμό και 30 τρισεκατομμύρια δολάρια ΑΕΠ. Τα αντίστοιχα μεγέθη της Ελλάδας είναι σχεδόν μηδαμινά. 11 εκ. - 249 δισ. Η σημερινή οικονομική, κοινωνική, πολιτική και διεθνής θέση της χώρας μας, ίσως, υποδηλώνει ότι είναι ανάγκη να εμβαθύνουμε τις οικονομικές και πολιτισμικές διμερείς σχέσεις της με κάποιες από τις υπόλοιπες 163 χώρες του πλανήτη μας.

Ενδεικτικά, θα μπορούσαμε να συνεργαστούμε εντατικότερα με χώρες όπως, ενδεικτικά, η Αργεντινή, η Μποτσουάνα, η Βραζιλία, το Πράσινο Ακρωτήριο, η Χιλή, ο Μαυρίκιος, η Μογγολία, η Ναμίμπια, το Ναούρου, η Παραγουάη, το Περού, η Νότια Αφρική, το Σουρινάμ, η Ουρουγουάη, κ.λπ.

Στους δύσκολους καιρούς που διανύει η πατρίδα μας, προτιμούμε, αντί να παραμένουμε παθητικοί παρατηρητές, να αναλάβουμε δημιουργική δράση προς την κατεύθυνση της αντιμετώπισης ή έστω, της μείωσης των υπαρχόντων οικονομικών προβλημάτων.

International trade: Absolute and comparative advantage

{youtube}Vvfzaq72wd0{/youtube}

Ricardian model basics

{youtube}IkXStOyKTH0{/youtube}

Υ.Γ.: η φωτο από [εδώ](#).